

VỀ ĐỔI MỚI TƯ DUY QUẢN LÝ CÔNG Ở VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0

VŨ TRÀ GIANG*
TRẦN TOÀN TRUNG**

Tóm tắt: Nhằm thiết lập một nền hành chính quốc gia dân chủ, pháp quyền, trách nhiệm, có năng lực và hiệu quả cao, đáp ứng tốt yêu cầu của nền hành chính dân chủ xã hội chủ nghĩa và cách mạng công nghiệp 4.0. Bài viết đề cập đến sự cần thiết đổi mới tư duy quản lý công trong cách mạng công nghiệp 4.0 và những tác động của cách mạng công nghiệp 4.0 đến đổi mới tư duy quản lý công ở Việt Nam. Từ đó, có những giải pháp đổi mới tư duy quản lý công nhằm phát triển bền vững nền hành chính Nhà nước, từng bước hiện thực hóa quyết tâm xây dựng Chính phủ kiến tạo, phát triển, liêm chính, hành động, phục vụ người dân, doanh nghiệp, nhất là trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0.

Từ khóa: đổi mới tư duy; quản lý công; cách mạng công nghiệp 4.0.

Abstract: In order to establish a national democratic administration, the rule of law, responsibility, high capacity and efficiency, well meeting the requirements of the socialist democratic administration and the industrial revolution 4.0. The task for public managers is fully awareness the natures, characteristics, trends and impacts of the industrial revolution 4.0. Since then, there has been solutions in order to sustainable development a public administration, step by step realistic the determination to build a government of creation, development, integrity, action, service of people, enterprises, especially in the context of the industrial revolution 4.0.

Keywords: Change the mind, Management, 4.0 industrial revolution.

Ngày nhận bài: 14/8/2019 ; Ngày sửa bài: 24/9/2019 ; Ngày duyệt đăng bài: 27/10/2019.

1. Sự cần thiết đổi mới tư duy quản lý công ở Việt Nam trong cách mạng công nghiệp 4.0

Nói đến đổi mới tư duy quản lý công là nói tới những thay đổi lớn trong các quan điểm, chủ trương, đường lối, chính sách phát triển nền hành chính Nhà nước, trong pháp

---

* TS. Trường Cao đẳng Kinh tế Công nghiệp Hà Nội.

** ThS. Học viện Hành chính Quốc gia.

luật, thể chế và chính sách quản lý. Đổi mới tư duy quản lý công là quá trình đổi mới nhận thức, năng lực, trình độ của đội ngũ công chức, bao gồm đổi mới những yếu tố về thể chế, tổ chức bộ máy, nguồn nhân lực và các phương tiện vật chất, kỹ thuật cần thiết nhằm thực thi quyền lực của nhân dân. Vì vậy, đổi mới tư duy quản lý công chính là khởi đầu cho quá trình phát triển bền vững nền hành chính quốc gia

So với các nước phát triển, đổi mới tư duy quản lý công ở nước ta vẫn là nền hành chính công truyền thống, nặng tính quan liêu, quyền lực. Người dân chưa thực sự là khách hàng của Nhà nước. Chính phủ hiện nay đã và đang đề cập nhiều đến vấn đề xây dựng “Nhà nước kiến tạo”, “Nhà nước hành động”, “Nhà nước phục vụ”, “Nhà nước liêm chính”, nhưng với nền hành chính công hiện nay thì chưa thực hiện được. Do đó, đổi mới tư duy quản lý công là cần thiết, bởi, nó không chỉ đáp ứng nhu cầu quản lý của nhà nước đối với xã hội, mà còn là đòi hỏi của công dân đối với nền hành chính quốc gia.

Nhằm tạo chuyển biến mạnh mẽ, tích cực về công tác quản lý, điều hành, nâng cao chất lượng phục vụ nhân dân của cán bộ, công chức và cơ quan hành chính Nhà nước, Chính phủ đã ban hành nhiều văn bản cải cách hành chính, trong đó đặc biệt nhấn mạnh đến đổi mới tư duy quản lý công. Cụ thể: Nghị quyết 30c/NQ - CP ngày 8/11/2011 của Chính phủ ban hành Chương trình Tổng thể Cải cách hành chính Nhà nước giai đoạn 2011- 2020. Trọng tâm là cải cách hành chính trong giai đoạn 10 năm tới: Cải cách thể chế; xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, chú trọng cải cách chính sách tiền lương nhằm tạo động lực thực sự để cán bộ, công chức, viên chức thực thi công vụ có chất lượng và hiệu quả cao; nâng cao chất lượng dịch vụ hành chính và chất lượng dịch vụ công.

Chỉ thị số 16/ CT-TTg ngày 4/5/2017 của Thủ tướng Chính phủ về việc Tăng cường năng lực tiếp cận cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Chỉ thị yêu cầu nâng cao nhận thức của lãnh đạo các cấp, các ngành, các địa phương, doanh nghiệp và toàn xã hội về cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4. Tăng cường hội nhập quốc tế và thông tin, truyền thông tạo hiểu biết và nhận thức đúng về bản chất, đặc trưng, các cơ hội và thách thức của cách mạng công nghiệp lần thứ 4 để có cách tiếp cận, giải pháp phù hợp, hiệu quả.

Quyết định số 28/2018/QĐ -TTg ngày 12/7/2018 của Thủ tướng Chính phủ về việc gửi, nhận văn bản điện tử giữa các cơ quan trong hệ thống hành chính Nhà nước. Đây là một cải cách hành chính lớn, một bước đột phá mạnh mẽ vào tư duy giấy tờ, quan liêu

kiểu cũ của quản lý công trước đây, tạo lập nền tảng cho những bước phát triển mới của Chính phủ điện tử hướng tới nền quản trị quốc gia, quản trị xã hội thông minh, hướng tới nền quản lý công hiện đại, không giấy tờ.

Gần đây nhất, Nghị quyết 17/NQ - CP ngày 7/3/2019 của Chính phủ Về một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm phát triển Chính phủ điện tử giai đoạn 2019 - 2020, định hướng đến năm 2025. Trọng tâm là đổi mới phương thức phục vụ, lấy người dân, doanh nghiệp làm trung tâm, lấy sự hài lòng của cá nhân, tổ chức là thước đo quan trọng trong phát triển Chính phủ điện tử; bảo đảm gắn kết chặt chẽ, đồng bộ ứng dụng công nghệ thông tin với cải cách hành chính, đổi mới lề lối, phương thức làm việc, xác định ứng dụng công nghệ thông tin là công cụ hữu hiệu hỗ trợ, thúc đẩy cải cách hành chính.

Từ một số văn bản chỉ đạo của Chính phủ về cải cách nền hành chính Nhà nước, trước bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0, Việt Nam cần tiến tới một nền kinh tế số, xây dựng Chính phủ điện tử, tiến tới Chính phủ số, phát triển thương mại điện tử, xây dựng thành phố thông minh, áp dụng nhanh hơn, tốt hơn trí tuệ nhân tạo, Internet kết nối vạn vật (IoT), tự động hóa, robot, dữ liệu lớn... hiện đang làm thay đổi mô hình kinh doanh, phương thức hoạt động trên mọi lĩnh vực. Đổi mới tư duy quản lý công có vai trò quan trọng, mở đường và tạo không gian cho sự phát triển nền hành chính Nhà nước trong cách mạng công nghiệp 4.0. Quá trình phát triển nền hành chính ở nước ta từ năm 1986 đến nay cho thấy vai trò đặc biệt của đổi mới tư duy quản lý công đối với vận mệnh của dân tộc trong thời kỳ mới. Đặc điểm lớn nhất của cuộc cách mạng công nghệ 4.0 là sự kết nối và sử dụng công nghệ thông tin, cho phép thay đổi phương thức kết nối giữa người dân với chính quyền. Vì vậy, đổi mới tư duy quản lý công không chỉ thúc đẩy sự phát triển công nghệ, mà còn bảo vệ cuộc sống của người dân an toàn trong không gian số.

Để bắt kịp với cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, cần tiến hành số hóa quốc gia càng nhanh càng tốt. Chuyển đổi số đi sâu vào mọi ngành, lĩnh vực, tổ chức, doanh nghiệp của cả khu vực công và tư. Những nhà quản lý công giữ vai trò dẫn dắt công tác này, đi đầu trong đổi mới tư duy, thử nghiệm những cách làm mới, chủ động đề xuất cơ chế chính sách có tính đột phá, cùng các bộ, ngành liên quan tích cực hợp tác, hỗ trợ để nước ta có thể trở thành một trong những nước đi đầu trong cách mạng công nghiệp 4.0.

Hội nhập quốc tế là xu hướng của sự phát triển trong quan hệ giữa các quốc gia trên thế giới, mang đến cả cơ hội và thách thức cho việc giao lưu, hợp tác giữa các quốc gia. Để hội nhập quốc tế, cần có sự thích ứng với những yêu cầu chuẩn mực chung, những

quy định về “sân chơi chung”, “luật chơi chung”. Đó chính là đòi hỏi cấp thiết về đổi mới tư duy nền hành chính công, nhất là đổi mới tư duy, nhận thức, năng lực công chức, cách thức điều hành của chính quyền. Chỉ có đổi mới tư duy quản lý công mới tạo được môi trường thuận lợi, thu hút đầu tư từ bên ngoài, thúc đẩy phát triển trong nước. Sự chậm trễ và kém hiệu quả trong đổi mới tư duy quản lý công sẽ kìm hãm phát triển kinh tế thị trường, gây phiền hà cho người dân và làm chậm sự phát triển xã hội.

2. Tác động của cách mạng công nghiệp 4.0 đến đổi mới tư duy quản lý công ở Việt Nam

2.1. Những tác động tích cực của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đến đổi mới tư duy quản lý công ở Việt Nam

Thời gian gần đây, trong những chỉ đạo quyết liệt của Chính phủ về cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 và tác động của nó đối với Việt Nam đã xác định: “Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 là xu hướng phát triển dựa trên nền tảng số hóa và kết nối, có quy mô tác động mạnh mẽ tới mọi mặt của đời sống kinh tế - xã hội, làm thay đổi phương thức và lực lượng sản xuất trong tương lai, có thể mang lại cho Việt Nam nhiều cơ hội để đẩy nhanh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đồng thời cũng đưa đến thách thức đối với quá trình phát triển”¹. Sự ảnh hưởng sâu sắc của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 là rất sâu rộng, với tốc độ đột phá bởi sự tương tác, tích hợp của nhiều loại công nghệ tiên tiến. Điều này sẽ tạo nên sự biến đổi mạnh mẽ, căn bản của toàn bộ các hệ thống sản xuất, quản lý và quản trị, đặc biệt là đối với lĩnh vực quản lý công, tạo ra những cơ hội mới, những thách thức mới đối với sự phát triển của nền hành chính nhà nước.

Những tác động tích cực của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đã tạo cơ hội thuận lợi cho đổi mới tư duy quản lý công, phát triển nền hành chính nhà nước.

Thứ nhất, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 góp phần làm thay đổi tư duy và nhận thức của các nhà quản lý công. Trước hết là tác động đến nhận thức của các nhà quản lý công, thúc đẩy họ nhận thức rõ sự phát triển của cuộc cách mạng 4.0 và những tác động của nó đối với nền hành chính nhà nước. Qua đó, giúp các nhà quản lý công chuẩn bị các định hướng, giải pháp cải cách nền hành chính phù hợp với yêu cầu phát triển của xã hội. Mặt khác, cách mạng công nghiệp 4.0 tác động trực tiếp đến đội ngũ quản lý công, buộc họ phải thay đổi tư duy, nhận thức của mình. Mỗi người phải tự nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, nhất là nắm bắt công nghệ thông tin hiện đại, để không lạc hậu với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ kỹ thuật số. Hơn nữa, trong một thế giới phẳng, khi mà

---

¹ Nghị quyết phiên họp Chính phủ thường kỳ tháng 3 ngày 3/4/2017
NHÂN LỰC KHOA HỌC XÃ HỘI

khoảng cách địa lý không còn là vấn đề giữa các quốc gia, thì công dân của mỗi quốc gia sẽ chịu ảnh hưởng của những lối sống mới, tư tưởng mới được du nhập từ các quốc gia khác. Vì vậy, mỗi cán bộ, công chức cần hoàn thiện những phẩm chất, giá trị căn bản, “vừa hồng, vừa chuyên”, góp phần xây dựng nền hành chính nhà nước có hiệu quả và minh bạch.

Thứ hai, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 góp phần thúc đẩy ứng dụng những thành tựu công nghệ hiện đại vào nâng cao hiệu quả quản lý công. Với nền tảng là sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, trong đó chủ yếu là công nghệ mạng xã hội, di động, kết nối internet đã tạo điều kiện thuận lợi cho các nhà quản lý công đẩy mạnh ứng dụng các thành tựu công nghệ để nâng cao hiệu quả quản lý. Ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động của cơ quan hành chính được triển khai một cách đồng bộ từ Trung ương đến địa phương, “có 80% số lượng văn bản hành chính được các cơ quan hành chính cấp trung ương và địa phương trao đổi dưới dạng điện tử; số cơ quan hành chính thuộc bộ, ngành, cơ quan chuyên môn cấp tỉnh và đơn vị hành chính cấp huyện sử dụng mạng nội bộ để trao đổi công việc trong năm 2015 đã đạt gần 3.500 đơn vị, tăng khoảng 20,67% so với năm 2011. Đến nay, có 100% các dịch vụ công cơ bản đã được các bộ, ngành và địa phương cung cấp trực tuyến mức độ 2; các dịch vụ công trực tuyến mức độ 3, 4 đã và đang được các cơ quan, đơn vị triển khai thực hiện; từng bước phấn đấu theo hướng “Chính phủ điện tử”, “Chính quyền điện tử”. Tính trong 5 năm, trên 1.000 cơ quan, đơn vị thuộc bộ, ngành Trung ương và gần 1.700 cơ quan, đơn vị ở địa phương đã có bản công bố hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn TCVN 9001: 2008 để áp dụng trong hoạt động quản lý nhà nước của cơ quan, đơn vị mình”². Những thành tựu về ứng dụng công nghệ thông tin đã góp phần thay đổi phương thức và công cụ làm việc theo hướng linh hoạt, thuận tiện, qua đó nâng cao chất lượng hiệu quả công việc của đội ngũ quản lý công hiện nay.

Thứ ba, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 tạo thuận lợi cho các nhà quản lý công có thể tham gia đóng góp ý kiến, phản biện các dự thảo thể chế, chính sách bằng nhiều hình thức khác nhau, đặc biệt thông qua mạng internet nhằm phát triển nền hành chính dân chủ, minh bạch. Một trong những đặc trưng quan trọng của nền hành chính hiện đại là đảm bảo tính minh bạch, dân chủ trong hoạt động của các cơ quan trong bộ máy hành chính. Đây là một trong những điều kiện quan trọng để xây dựng nền hành chính trong

---

² Trích Hội nghị trực tuyến Sơ kết công tác cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2011 - 2015 và triển khai kế hoạch cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2016 - 2020 do Ban Chỉ đạo cải cách hành chính của Chính phủ tổ chức ngày 17/8/2016 tại Hà Nội

sạch và hiệu quả hơn. Theo Báo cáo đánh giá về Chính phủ điện tử của Liên hợp quốc, năm 2016, Chỉ số phát triển Chính phủ điện tử (EGDI) của Việt Nam xếp hạng thứ 89/193 quốc gia, tăng 10 bậc, trong đó chỉ số thành phần về dịch vụ công trực tuyến (OSI) tăng 08 bậc, lên thứ hạng 74/193 quốc gia (so với năm 2014); đến năm 2018, Chỉ số phát triển Chính phủ điện tử của Việt Nam xếp hạng thứ 88/193 quốc gia, tăng 01 bậc, trong đó chỉ số thành phần về dịch vụ công trực tuyến (OSI) tăng 15 bậc, lên thứ hạng 59/193 quốc gia (so với năm 2016).

Trong xây dựng thể chế, chính sách, hầu hết các dự thảo văn bản pháp luật đều lấy ý kiến góp ý của các nhà quản lý công. Trong tổ chức thực thi chính sách, pháp luật của các cơ quan hành chính nhà nước, các nhà quản lý công có thể tham gia giám sát việc thực hiện thông qua cơ chế công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình các hoạt động của cơ quan hành chính nhà nước. Việc thực hiện cơ chế này trở nên thuận lợi và hiệu quả hơn khi Việt Nam tham gia khá sâu rộng vào lĩnh vực internet và truyền thông. Thống kê của Cục Viễn thông (Bộ Thông tin và Truyền thông), tính đến hết năm 2018, tỷ lệ người dùng internet tại Việt Nam là 64 triệu người, đã đạt 67% dân số. Việt Nam là quốc gia Internet năng động với tỉ lệ người sử dụng, số lượng người dùng luôn tăng đều qua các năm và lọt vào top đầu các nước tương tác với Internet³.

2.2. Những thách thức của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đến đổi mới tư duy quản lý công ở Việt Nam

Thứ nhất, thách thức trong việc xây dựng, hoàn thiện hệ thống thể chế, chính sách phát triển của nền hành chính nhà nước buộc các nhà quản lý công phải đổi mới tư duy, thay đổi phương thức quản lý để giải quyết nhiều vấn đề đặt ra. Mọi sự thay đổi của xã hội trước hết, đều bắt đầu từ sự thay đổi thể chế, chính sách. Vấn đề tạo động lực làm việc trong khu vực công còn nhiều yếu kém, chưa khuyến khích được đội ngũ quản lý công phát huy hết năng lực, cụ thể là:

- Việc phân công, bố trí công việc chưa khoa học, chưa đúng người, đúng việc. Nhiều người phải làm trái ngành, trái nghề, không phù hợp với chuyên môn được đào tạo và sở trường.

- Tiền lương thấp không đủ đáp ứng nhu cầu của cuộc sống và tái sản xuất sức lao động. Việc nâng lương chưa dựa trên tiêu chí năng lực và hiệu quả công việc. Thước đo để nâng lương, xét bổ nhiệm chủ yếu căn cứ vào thời gian làm việc trong các tổ chức.

---

³ Theo số liệu Báo cáo từ tổ chức Wearesocial.net, tính đến tháng 01 năm 2018

- Trong nhiều cơ quan, tổ chức, môi trường làm việc, văn hóa tổ chức còn nhiều bất cập, tình trạng mất dân chủ, không công bằng còn xảy ra khá phổ biến.

Nếu các nhà làm luật và hoạch định chính sách nhận thức đúng sự tác động của cuộc cách mạng này và tích cực, chủ động xây dựng và hoàn thiện hệ thống thể chế, chính sách phù hợp sẽ tận dụng được cơ hội, tạo động lực thúc đẩy xã hội phát triển mạnh mẽ. Ngược lại, nếu hệ thống thể chế, chính sách không được xây dựng và hoàn thiện đúng hướng, thì những nhà quản lý công sẽ phải đối mặt với những thách thức, tác động tiêu cực như: sự tụt hậu về công nghệ, suy giảm sản xuất, kinh doanh; dư thừa lao động có kỹ năng và trình độ thấp gây phá vỡ thị trường lao động truyền thống, ảnh hưởng tới tình hình kinh tế - xã hội đất nước; mất an toàn, an ninh thông tin, xâm phạm bản quyền, thiếu hụt nguồn nhân lực trình độ cao...

Thứ hai, thách thức trong việc đẩy mạnh ứng dụng những thành tựu công nghệ mới vào nâng cao hiệu quả hoạt động quản lý công. Nếu các nhà quản lý công có những chủ trương hợp lý, tận dụng được những thành tựu của công nghệ sẽ mang lại hiệu quả cao trong hoạt động quản lý. Ngược lại, nếu không có những định hướng, giải pháp phù hợp trong việc đẩy mạnh ứng dụng công nghệ hiện đại vào hoạt động quản lý thì hoạt động của nền hành chính sẽ trở nên trì trệ và kém hiệu quả.

Theo Báo cáo đánh giá về Chính phủ điện tử của Liên hợp quốc, năm 2016, nhiều nội dung triển khai về Chính phủ điện tử ở Việt Nam chưa được như mong đợi, như: xếp hạng về Chính phủ điện tử còn thấp, dưới mức trung bình trong ASEAN, chỉ số hạ tầng viễn thông (TII) giảm 10 bậc, xuống thứ hạng thứ 100/193 quốc gia (so với năm 2016); đặc biệt, còn thiếu khung pháp lý đồng bộ về xây dựng Chính phủ điện tử; việc xây dựng các cơ sở dữ liệu quốc gia, hạ tầng công nghệ thông tin nền tảng phục vụ phát triển Chính phủ điện tử còn chậm, bảo mật, an toàn, an ninh thông tin thấp, chưa kết nối, chia sẻ dữ liệu giữa các hệ thống thông tin; cơ chế đầu tư, thuê dịch vụ công nghệ thông tin vẫn còn vướng mắc; ứng dụng công nghệ thông tin được triển khai chưa hiệu quả, việc giải quyết thủ tục hành chính và xử lý hồ sơ công việc còn phụ thuộc nhiều vào giấy tờ, thủ công; tỷ lệ sử dụng dịch vụ công trực tuyến còn rất thấp.

Cách mạng công nghiệp 4.0 tạo ra sự thay đổi lớn trong các lĩnh vực của đời sống xã hội. Với một nền hành chính công truyền thống nặng tính quan liêu với bộ máy nhà nước cồng kềnh, nhiều tầng nấc; tâm lý ngại thay đổi của đại bộ phận cán bộ, công chức còn rất lớn, trong đó có cả đội ngũ lãnh đạo, quản lý chủ chốt là một lực cản lớn trong quá trình cải cách, nếu như các quốc gia đang phát triển không xây dựng cho mình hệ thống các giải pháp thích ứng với đặc điểm tình hình cụ thể của từng quốc gia.

Hiện nay, việc triển khai thực hiện Nghị quyết 36a/NQ - CP ngày 15/10/2015 về xây dựng Chính phủ điện tử gặp không ít những khó khăn, thách thức để đạt được mục tiêu cải cách toàn diện 3 nhóm chỉ số: dịch vụ công trực tuyến (OSI), hạ tầng viễn thông và nguồn nhân lực (HCI). Bên cạnh đó, hạ tầng viễn thông và công nghệ thông tin còn nhiều hạn chế; nguồn nhân lực công nghệ thông tin trong các cơ quan hành chính nhà nước còn thiếu về số lượng và yếu kém về chuyên môn; ngoài ra còn những khó khăn, thách thức khác về bảo mật, đảm bảo an toàn, an ninh thông tin, an ninh mạng.

Thứ ba, thách thức trong việc xây dựng, nâng cao trình độ, năng lực đội ngũ quản lý công làm việc trong các cơ quan hành chính. Để đảm bảo cho nền hành chính hoạt động hiệu quả, cần phải xây dựng đội ngũ công chức có tính chuyên nghiệp cao với cơ cấu hợp lý, đặc biệt phải nâng cao trình độ, năng lực để đảm bảo sử dụng hiệu quả các công nghệ hiện đại vào giải quyết công việc. Tuy nhiên, đội ngũ quản lý công ở nước ta còn nhiều bất cập, số lượng công chức trong bộ máy hành chính lớn, cơ cấu thiếu hợp lý; trình độ, năng lực của nhiều công chức chưa đáp ứng yêu cầu công việc, đặc biệt là thiếu kỹ năng ứng dụng các công nghệ hiện đại. Điều này cản trở rất nhiều khi thực hiện chủ trương phân cấp của trung ương cho chính quyền địa phương.

Nguyên nhân chủ yếu của vấn đề trên là do chưa phát huy vai trò của người đứng đầu trong chỉ đạo thực hiện; cơ chế bảo đảm thực thi nhiệm vụ xây dựng nền hành chính công chưa đủ mạnh; nền tảng tích hợp, chia sẻ dữ liệu giữa các hệ thống thông tin của cơ quan hành chính nhà nước chậm được triển khai; tình trạng cát cứ thông tin, dữ liệu còn phổ biến dẫn đến trùng lặp, không thống nhất; việc bảo đảm an toàn, an ninh cho các hệ thống thông tin của các cơ quan nhà nước còn chưa được quan tâm đúng mức; nhiều bộ, ngành, địa phương còn coi nhẹ ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý, điều hành; việc triển khai còn mang tính hình thức, thói quen thủ công, giấy tờ chưa được khắc phục; thiếu gắn kết chặt chẽ giữa ứng dụng công nghệ thông tin với cải cách hành chính và đổi mới lề lối, phương thức làm việc; chưa chú trọng công tác truyền thông và huy động tối đa nguồn lực xã hội trong xây dựng, phát triển Chính phủ điện tử.

3. Một số giải pháp đổi mới tư duy quản lý công ở Việt Nam trong cách mạng công nghiệp 4.0

Để tận dụng cơ hội và đối phó với những thách thức từ cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, Đảng và Nhà nước cần phải có những định hướng, giải pháp đổi mới tư duy quản lý công đáp ứng yêu cầu phát triển. Trong đó, cần chú trọng thực hiện một số giải pháp sau:

Một là, nâng cao nhận thức trong toàn thể đội ngũ cán bộ, công chức của nền hành chính công, đặc biệt nâng cao nhận thức đối với đội ngũ cán bộ, công chức lãnh đạo,

quản lý về những tác động của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đối với nền hành chính nhà nước, “tránh tình trạng chỗ nào cũng nói cách mạng công nghiệp 4.0 nhưng hỏi làm gì cho bản thân bộ mình, ngành mình thì không ai biết rõ ràng”⁴.

Hai là, tích cực hoàn thiện hệ thống thể chế của nền hành chính công, tạo hành lang pháp lý cho sự phát triển của các ngành, lĩnh vực đáp ứng yêu cầu phát triển của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Nhà nước cần tạo điều kiện thuận lợi về môi trường cho các doanh nghiệp được tiếp cận, tham gia và ứng dụng các công nghệ tiên tiến. Đổi mới tư duy và phương thức quản lý nhà nước dựa trên nền tảng công nghệ kỹ thuật cao để giảm thiểu thủ tục hành chính đối với doanh nghiệp, bảo đảm minh bạch hóa hoạt động của các cơ quan nhà nước. Kiên quyết triển khai Đề án Chính phủ điện tử để giảm chi phí xã hội, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân và doanh nghiệp. Hướng đến mục tiêu “giai đoạn 2021 - 2025 có 40% số lượng người dân và doanh nghiệp tham gia hệ thống Chính phủ điện tử được xác thực danh điện tử thông suốt và hợp nhất trên tất cả các hệ thống thông tin của các cấp chính quyền từ trung ương đến địa phương, 80% thủ tục hành chính đáp ứng yêu cầu được triển khai dịch vụ công trực tuyến mức độ 3, 4; tích hợp 50% các dịch vụ công trực tuyến mức độ 3, 4 của các bộ, ngành, địa phương với cổng Dịch vụ công quốc gia; tối thiểu 90% người dân và doanh nghiệp hài lòng về việc giải quyết thủ tục hành chính”⁵.

Ba là, đẩy mạnh ứng dụng các thành tựu công nghệ hiện đại vào hoạt động quản lý công của các cơ quan hành chính nhà nước. Đặc biệt, cần đẩy mạnh ứng dụng thành tựu của công nghệ thông tin trong xây dựng chính phủ điện tử nhằm đạt được các mục tiêu nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của các cơ quan nhà nước, phục vụ người dân và doanh nghiệp ngày càng tốt hơn theo Nghị quyết 36a/NQ - CP ngày 15/10/2015, đáp ứng tốt hơn yêu cầu đổi mới tư duy quản lý công trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Tạo thêm cơ hội tiếp cận thông tin cho các nhà quản lý công, nâng cao khả năng tiếp cận thông tin chính xác, kịp thời của người dân, đảm bảo sự đáp ứng từ phía Nhà nước đối với các yêu cầu cung cấp thông tin từ phía người dân ở các cấp chính quyền. Công khai minh bạch thông tin là một yêu cầu quan trọng trong quản lý công, ngoại trừ những thông tin có ảnh hưởng tới đảm bảo an ninh quốc gia hoặc bảo mật thông tin cá nhân.

---

⁴ Nghị quyết phiên họp Chính phủ thường kỳ tháng 3 ngày 3/4/2017

⁵ Nghị quyết 17/NQ - CP của Chính phủ về một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm phát triển Chính phủ điện tử giai đoạn 2019 - 2020, định hướng đến năm 2025 ngày 7 tháng 3 năm 2019.

Bốn là, tích cực, chủ động xây dựng và nâng cao trình độ, năng lực đội ngũ công chức làm việc trong các cơ quan hành chính nhà nước. Đội ngũ công chức là yếu tố trung tâm mang tính quyết định nền hành chính công, sự phát triển hay tụt hậu của hành chính công cơ bản phụ thuộc vào năng lực của công chức cao hay thấp. Để phát triển hành chính công thì bắt buộc trình độ, năng lực của đội ngũ công chức phải được nâng cao.

Mỗi cán bộ công chức phải coi việc tự học tập nâng cao trình độ, năng lực là công việc thường xuyên, liên tục. Chỉ có như vậy, đội ngũ quản lý công mới nắm bắt được những thành tựu mới của khoa học, kỹ thuật và theo kịp những thay đổi của đời sống xã hội. Từng cán bộ công chức có thể xây dựng kế hoạch tự đào tạo cho bản thân để nâng cao năng lực, trình độ tư duy.

Năm là, đổi mới tư duy lãnh đạo của nền hành chính công. Yếu tố lãnh đạo luôn đóng vai trò chủ chốt trong sự vận hành của nền hành chính quốc gia, trong đó, đặc biệt nhấn mạnh vai trò nêu gương và sự quyết tâm, sát sao trong chỉ đạo điều hành của người đứng đầu các bộ, ngành và chính quyền các cấp để tạo chuyển biến thực sự về phương thức, về lề lối làm việc theo xu hướng mới, tiên tiến nhằm gỡ bỏ mọi rào cản cả vô hình và hữu hình từ chính những người làm việc tại cơ quan hành chính có tâm lý ngại thay đổi, do sợ phải minh bạch, công khai công việc. Các nhà lãnh đạo, cá nhân và tập thể, các bộ, ban, ngành cần phải thay đổi tư duy cũ, nhanh chóng tiếp thu, học hỏi những cái mới, những thành tựu của cách mạng công nghiệp 4.0 để trở thành những hạt nhân nền tảng cho sự chuyển mình của dân tộc, tiến bước cùng thời đại. Vì vậy, để đổi mới tư duy quản lý công trong điều kiện nền kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế, cần tăng cường khả năng lãnh đạo, khả năng nhận biết và xử lý, khả năng ứng phó, khả năng đàm phán, khả năng vươn lên, khả năng chịu đựng của công chức.

Việt Nam đã và đang thực hiện Chương trình tổng thể cải cách hành chính giai đoạn 2001 - 2010 và đang tiến hành giai đoạn 2011 - 2020 nhằm xây dựng nền hành chính chuyên nghiệp, hiện đại thích ứng với nền kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế. Vì vậy, để phát triển nền hành chính công bền vững, bên cạnh việc đẩy mạnh cải cách hành chính, từng bước hiện thực hóa quyết tâm xây dựng Chính phủ hành động, phục vụ người dân, doanh nghiệp, đổi mới tư duy quản lý công là nhiệm vụ, giải pháp quan trọng nhằm phát triển nền hành chính Nhà nước hiệu quả và thiết thực.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hoàng Chí Bảo, “Cải cách hành chính ở Việt Nam trong tiến trình đổi mới và hội nhập quốc tế - Lý luận và thực tiễn”, *Tạp chí Phát triển nhân lực*, số 27/2012.
2. Chỉ thị số 16/ CT - TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc Tăng cường năng lực tiếp cận cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư ngày 4 tháng 5 năm 2017.
3. Nghị quyết 30c/NQ - CP ngày 8/11/2011 của Chính phủ ban hành Chương trình Tổng thể Cải cách hành chính Nhà nước giai đoạn 2011- 2020, Hà Nội.
4. Nghị quyết 17/NQ - CP của Chính phủ Về một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm phát triển Chính phủ điện tử giai đoạn 2019 - 2020, định hướng đến năm 2025 ngày 7 tháng 3 năm 2019.
5. Bùi Thị Ngọc Lan, “Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư và một số vấn đề đặt ra đối với Việt Nam”, *Tạp chí Lý luận chính trị*, số 1/2017.
6. Hà Phương, *Ảnh hưởng của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư lên xã hội*, *Tạp chí Công nghệ thông tin và truyền thông*, số 7/2016.
7. Quyết định số 28/2018/QĐ -TTg ngày 12/7/2018 của Thủ tướng Chính phủ về việc gửi, nhận văn bản điện tử giữa các cơ quan trong hệ thống hành chính Nhà nước.